ÚZIS ČR

Aktuální informace

Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky

Praha 28.7.2003

46

Přenosné nemoci v ČR v roce 2002

V této Aktuální informaci jsou použity údaje Státního zdravotního ústavu o hlášených přenosných nemocech v České republice a data Českého statistického úřadu o zemřelých. Pro výpočet relativních ukazatelů byl použit střední stav obyvatel v roce 2002.

V roce 2002 bylo hlášeno přes 131 tisíc onemocnění přenosnými nemocemi, což odpovídá jednomu případu na každých 78 obyvatel. Oproti minulému roku se počet hlášených přenosných nemocí snížil asi o tři tisíce případů.

Výskyt salmonelóz (A02) klesl proti roku 2001 o 5,6 tisíce případů, onemocněly 27 964 osoby. Nemocnost na tuto chorobu činila 274,1 případu na 100 000 obyvatel. Nejvyšší specifická nemocnost byla, stejně jako v předchozích letech, ve věkových skupinách 0 a 1 – 4 roky. Na uvedenou diagnózu zemřeli tři muži a čtyři ženy, všichni starší 60 let.

Počet onemocnění shigellosis (A03) se proti minulému roku také snížil. Hlášených 286 případů odpovídá nemocnosti 2,8 případu na 100 000 obyvatel.

Opětovně stoupl počet jiných bakteriálních střevních infekcí (A04). Bylo hlášeno 25 828 případů, což představuje nárůst proti předchozímu roku o 2 tisíce nemocných. Tři pacienti zemřeli, všichni ve věku nad 75 let.

Výrazně se snížil počet nemocných na akutní hepatitidu A (B15). Bylo hlášeno jen 127 případů, což je necelých 40 % případů v porovnání s předchozím rokem. Největší nemocnost byla u dětí mezi jedním a devíti roky věku. Žádný z pacientů nezemřel.

U akutní hepatitidy B (B16) činil pokles proti minulému roku 44 případy. Bylo hlášeno 413 onemocnění, nejvyšší nemocnost byla opět ve věkové skupině 15-19 a 20-24 let. Zemřely dvě osoby, muž ve věkové skupině 25-29 let a žena mezi 40-44 lety věku.

Počet onemocnění na ostatní hepatitidy (B17-B19) vykazuje proti předchozímu roku nárůst z 931 případů na 1008. Nejvyšší nemocnost byla ve stejných věkových skupinách jako u hepatitidy B. Dvanáct nemocných zemřelo, tři muži do 50 let věku a dalších devět pacientů ve věku nad 50 let.

Onemocnění na virovou encefalitidu přenášenou klíšťaty (A84) zůstala na stejné úrovni jako v minulém roce. Bylo hlášeno 647 případů. Zemřeli dva muži ve věku nad 60 let. Ve věkové skupině 55-64 let byla, stejně jako v předchozích letech, nejvyšší nemocnost.

Meningokokových infekcí (A39) bylo hlášeno 109. Třináct pacientů zemřelo, z toho pět dětí do 14 let věku a tři mladí ve věku 15-19 let. Toto onemocnění je hlavní příčinou úmrtí na přenosnou nemoc u dětí do 14 let věku. Celkem na ně od roku 1997 zemřelo 28 dětí (v letech 1997-1998 po 7 dětech, v letech 1999-2001 po 3 dětech).

Bakteriální meningitidou (G00) onemocnělo 165 osob. Nejvyšší nemocnost byla u dětí do jednoho roku věku. Počet hlášených onemocnění způsobených bakterií Haemophilus influenzae B (HiB), jež jsou od roku 1999 vyčleněna z bakteriálních meningitid a jsou nově evidována pod dg. B96.3, klesl též. Z 57 hlášených případů zaujímaly 48 děti do 14 let věku. Zatímco v roce 2001 onemocnělo na HiB 13 dětí do jednoho roku věku, v tomto roce už jen dvě. Začíná se projevovat očkování narozených dětí zavedené v červenci 2001. Očkuje se od 9. týdne věku novorozence postupně ve třech dávkách v rozmezí čtyř týdnů. Čtvrtá dávka se aplikuje v 18-20 měsíci věku dítěte. Celkem na bakteriální meningitidu včetně HiB zemřelo v roce 2002 (Český statistický úřad zemřelé zahrnuje pod společnou dg. G00) 22 osob, což je polovina proti roku 2001, z toho jen jedno dvouleté dítě. Jedenáct zemřelých bylo starších 70 let.

Počet pacientů s Lymeskou nemocí (A69.2) proti předchozímu roku mírně stoupl, z 3547 na 3658. Nejvyšší nemocnost (51,5) byla u pacientů ve věku 45-54 let. Žádný z nemocných nezemřel.

Zarděnkami (B06) onemocnělo 3156 osob, třiapůlkrát více než před rokem. Vzhledem k tomu, že v letech 1982-1986 se očkovala jen vybraná děvčata a teprve od roku 1987 všichni, a také proto, že se tato nemoc šíří nejvíce v kolektivech (škola, vojna), tvořili převážnou většinu nemocných chlapci mezi 15-19 lety věku (1837 případů) a muži ve věku 20-24 let (739 případů), tedy narození před rokem 1987. Jde o poslední neočkované ročníky chlapců a mladých mužů. Celkový poměr mužů k ženám byl 12:1.

Nemocnost u příušnic (B26) stoupla proti minulému roku dokonce sedmkrát. Ze 748 nemocných tvořila mládež mezi 15-19 lety věku 537 případů. Jedná se tu opět o poslední neočkované ročníky. Očkování bylo zavedeno v roce 1987.

V tomto roce opět nebylo hlášeno žádné onemocnění záškrtem (A36), dětskou obrnou (A80), ani vzteklinou (A82).

Podle počtu hlášených případů byly na prvním místě, stejně jako v předešlých letech, plané neštovice, následovaly salmonelózy a jiné střevní infekce. Tyto tři diagnózy tvořily společně přes 66 % všech hlášených přenosných nemocí. Po nich byly v pořadí pásový opar (5,3 %) a svrab (4,7 %) a dále růže a Lymeská nemoc, které shodně tvořily po 2,8 % ze všech hlášených onemocnění. Ostatní přenosné nemoci zaujímaly jen necelých 18 % případů.

Vypracovala: Miloslava Bernatová

Vývoj vybraných přenosných nemocí v ČR v letech 1999 - 2002

Diagnóza MKN-10	Rok			
	1999	2000	2001	**2002**
	absolutně			
A01.0 Břišní tyfus	1	-	1	**1**
A02 Jiné infekce způsobené salmonelami	44 845	40 233	33 594	**27 964**
A03 Shigellosis	519	548	354	**286**
A38 Spála	4 991	2 965	2 808	**3 405**
A84 Virová encefalitida přenášená klíšťaty	490	719	633	**647**
B15 Akutní hepatitida A	933	614	325	**127**
B16 Akutní hepatitida B	636	604	457	**413**
B17-B19 Jiná virová hepatitida	733	761	931	**1 008**
	na 100 000 obyvatel			
A01.0 Břišní tyfus	0,0	-	0,0	**0,0**
A02 Jiné infekce způsobené salmonelami	436,1	391,7	327,2	**274,1**
A03 Shigellosis	5,0	5,3	3,4	**2,8**
A38 Spála	48,5	28,9	27,4	**33,4**
A84 Virová encefalitida přenášená klíšťaty	4,8	7,0	6,2	**6,3**
B15 Akutní hepatitida A	9,1	6,0	3,2	**1,2**
B16 Akutní hepatitida B	6,2	5,9	4,5	**4,0**
B17-B19 Jiná virová hepatitida	7,1	7,4	9,1	**9,9**

Vybrané přenosné nemoci v ČR v letech 2001 a 2002

Diagnóza		Počet případů v roce			
		2001		2002	
		absolutně	na 100 000 obyvatel	absolutně	na 100 000 obyvatel
Nemoci, proti kterým se očkuje:					
A35	Tetanus	3	0,0	-	-
A36	Záškrt	-	-	-	-
A37.0	Pertussis	124	1,2	329	3,2
A80	Akutní dětská obrna	-	-	-	-
A84	Vir. encefalitida přen. klíšťaty	633	6,2	647	6,3
B05	Spalničky	6	0,1	4	0,0
B06	Zarděnky	894	8,7	3 156	30,9
B16	Akutní virová hepatitida B	457	4,5	413	4,0
B26	Epidemický zánět příušnic	107	1,0	748	7,3
B96.3	Haemophilus influenzae B	74	0,7	57	0,6
Některé další :					
A04	Jiné bakteriální střevní infekce	23 704	230,9	25 828	253,2
A05	Alimentární intoxikace	687	6,7	274	2,7
A39	Meningokokové infekce	104	1,0	109	1,1
A46	Růže	3 448	33,6	3 676	36,0
A69.2	Lymeská nemoc	3 547	34,5	3 658	35,9
A82	Vzteklina	-	-	-	-
A87	Virová meningitida	654	6,4	361	3,5
B01	Plané neštovice	35 343	344,3	33 474	328,2
B02	Pásový opar	6 889	67,1	6 894	67,6
B27	Infekční mononukleóza	2 710	26,4	2 683	26,3
B80	Onemocnění dětským roupem	1 845	18,0	1 583	15,5
B86	Svrab	7 486	72,9	6 114	59,9
G00	Bakteriální meningitida	209	2,0	165	1,6
Vybrané zoonózy:					
A21	Tularémie	94	0,9	110	1,1
A26	Erysipeloid	10	0,1	15	0,1
A27	Leptospiróza	100	1,0	94	0,9
A32	Listerióza	21	0,2	20	0,2
B58	Toxoplazmóza	516	5,0	646	6,3

Vybrané přenosné nemoci a zemřelí v ČR v roce 2002

Diagnóza		Počet		Smrtnost v % [1]
		hlášených případů	zemřelých	
A02	Jiné infekce způsobené salmonelami	27 964	7	0,0
A04	Jiné bakteriální střevní infekce	25 828	3	0,0
A09	Průjem a gastroent. předpokl. inf. původu	1 384	2	0,1
A27	Leptospiróza	94	2	2,1
A39	Meningokokové infekce	109	13	11,9
A40	Streptokoková septikémie	16	1	6,3
A41	Jiná septikémie [2]	159	174	109,4
A42	Aktinomykóza	1	1	100,0
A46	Růže	3 676	3	0,1
A49	Bakteriální infekce neurčené lokalizace	193	3	1,6
A84	Virová encefalitida přenášená klíšťaty	647	2	0,3
A86	Neurčená virová encefalitida	42	1	2,4
A88	Jiné virové inf. CNS jinde nezařazené	5	1	20,0
B00	Infekce virem Herpes simplex	92	3	3,3
B02	Pásový opar	6 894	1	0,0
B16	Akutní hepatitida B	413	2	0,5
B18	Chronická virová hepatitida	775	10	1,3
B19	Neurčená virová hepatitida	6	2	33,3
B27	Infekční mononukleóza	2 683	1	0,0
B37	Kandidóza	49	1	2,0
G00, B96.3	Bakteriální meningitida včetně Haemophilus influenzae B	222	22	9,9

Děti do 14 let zemřelé na přenosné nemoci v ČR v roce 2002

Diagnóza		Děti ve věku 0 - 14 let		
		počet		smrtnost v %
		hlášených případů	zemřelých	
A09	Průjem a gastroent. předpokl. inf. původu	492	1	0,2
A39	Meningokokové infekce	43	5	11,6
B00	Infekce virem Herpes simplex	34	1	2,9
B27	Infekční mononukleóza	935	1	0,1
G00, B96.3	Bakteriální meningitida včetně Haemophilus influenzae B	95	1	1,1

[1] Smrtnost v % je procento zemřelých z počtu onemocnělých na danou diagnózu. Rok hlášení nemoci se nemusí shodovat s rokem úmrtí.

[2] Hlášení septikémií nepokrývá celou republiku. Sepse hlásí jen některé okresy a převážně infekční kliniky.

Vývoj vybraných přenosných nemocí v ČR v letech 1995 - 2002

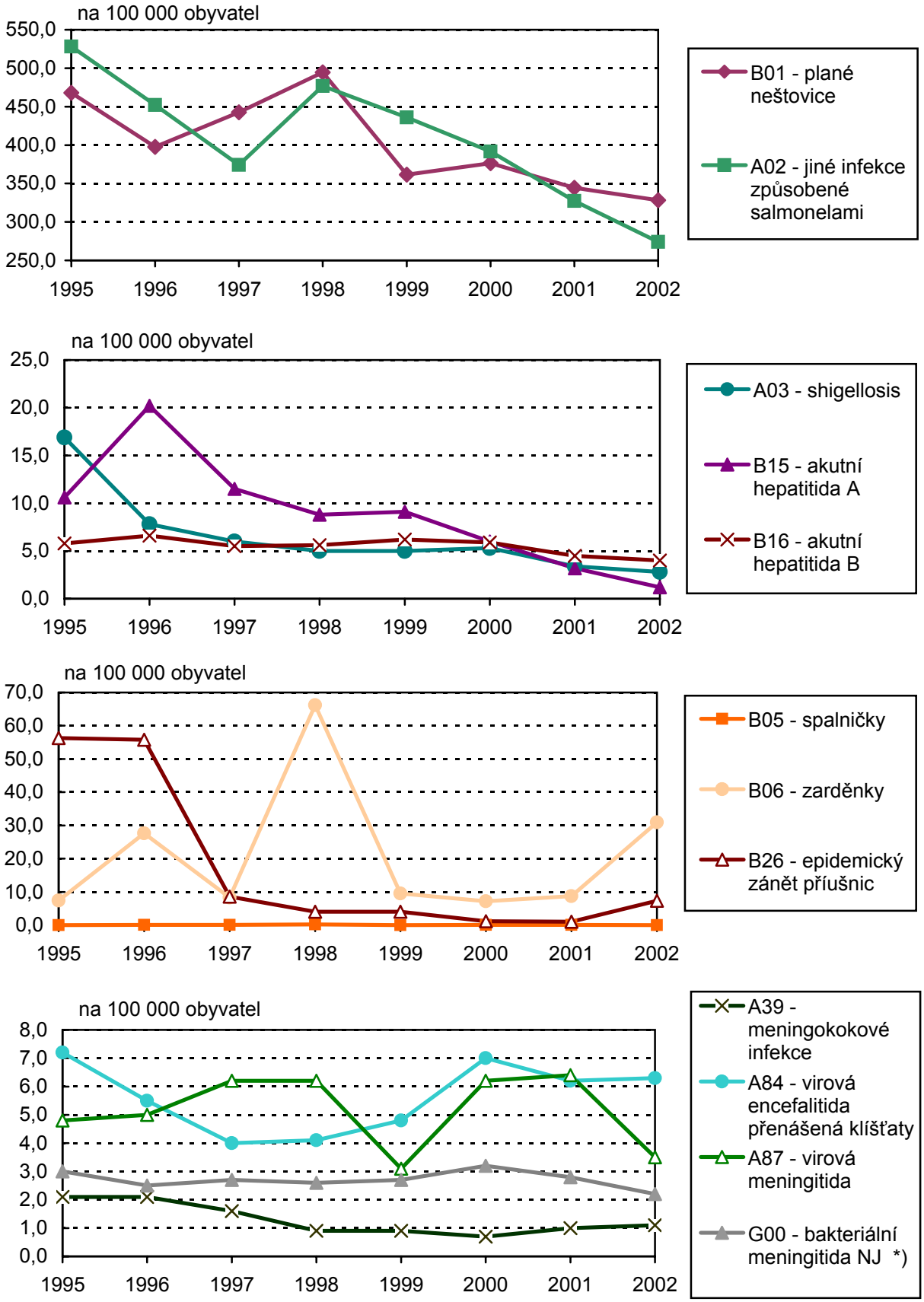

*) od roku 1999 včetně dg. B96.3 - Haemophilus influenzae B
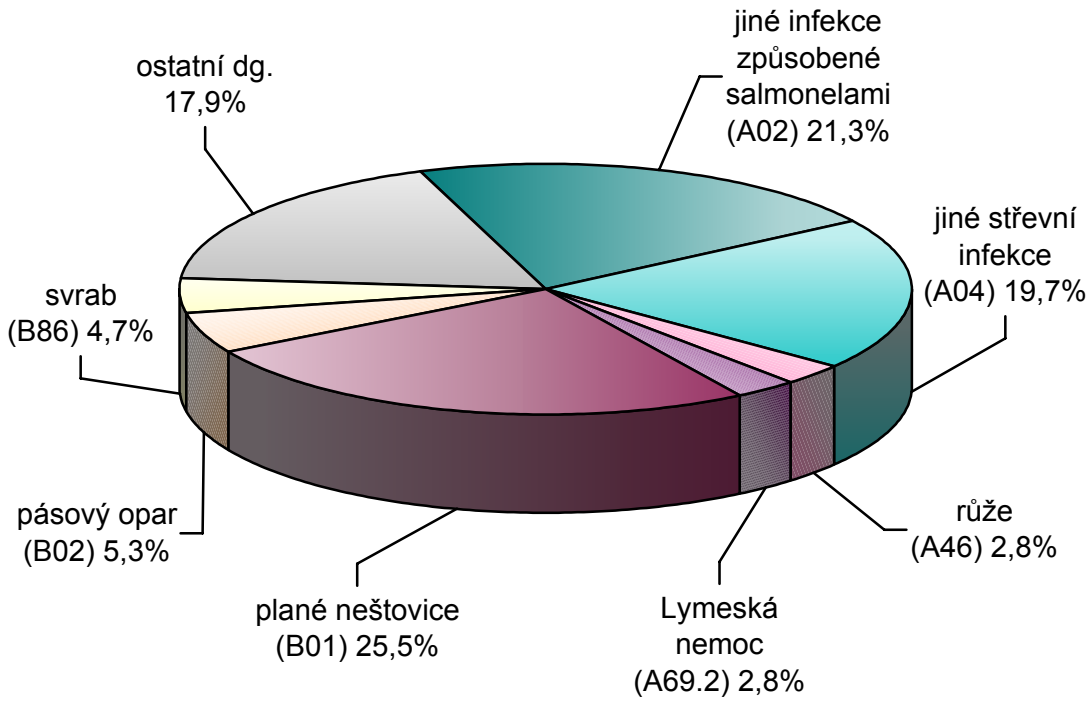
Struktura hlášených přenosných nemocí v ČR v roce 2002